

Repertoriumnummer 916
Datum van uitspraak 19 oktober 2016
Rolnummer 2015/AG/388
Artikel 792, 2 ^e lid Ger. W. op 21 oktober 2016 Kennisgeving aan partijen en ongetekend afschrift aan respectievelijke raadsleden

Uitgifte

Uitgereikt aan
op € JGR

Arbeidshof Gent

Afdeling Gent

zevende kamer

Arrest

COVER 01-00000694623-0001-0008-01-01-1

M. [REDACTED] Z. [REDACTED], wonende te [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED],
Appellante,
vertegenwoordigd door mr. VANTIEGHEM Bart, advocaat te 9000 GENT, Hulstboomstraat 30

tegen

FOD SOCIALE ZEKERHEID, Directie-generaal Personen met een Handicap, Finance Tower, met zetel
te 1000 BRUSSEL, Kruidtuinlaan 50 bus 150,
geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. HANTSON Christel, advocaat te 9600 RONSE, Zonnestraat 20

1. De feiten.

Op 29 januari 2015 werd Z. [REDACTED] M. [REDACTED] van ambtswege afgevoerd uit het rijksregister.

Bij beslissing van 4 februari 2015 nam de FOD Sociale Zekerheid hierover een beslissing die gewaagt van een ambtshalve herziening. Zowel de integratietegemoetkoming als de inkomensvervangende tegemoetkoming werden met ingang van 1 maart 2015 geweigerd of afgeschaft omdat Z. [REDACTED] M. [REDACTED] haar werkelijk verblijf in België niet verderzet, er haar hoofdverblijfplaats niet heeft of omdat zij ambtshalve werd afgeschreven uit de bevolkingsregisters (artikel 4 van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap).

Z. [REDACTED] M. [REDACTED] is het met deze beslissing niet eens en tekende beroep aan bij de arbeidsrechtbank.

2. Procedure.

Z. [REDACTED] M. [REDACTED] tekende beroep aan bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank Gent, afdeling Gent op 18 februari 2015. Zij vorderde de beslissing van 4 februari 2015 te vernietigen en te stellen dat zij opnieuw recht heeft op een inkomensvervangende en integratietegemoetkoming (meer de kosten).

Bij vonnis van 24 november 2015 (A.R. nr. 15/403/A) werd de vordering toelaatbaar doch ongegrond verklaard, de bestreden beslissing bevestigd en werd de geïntimeerde veroordeeld tot de kosten van het geding.

Dit vonnis werd bij gerechtsbrief van 1 december 2015 ter kennis gebracht aan partijen.

Z. [REDACTED] M. [REDACTED] heeft bij verzoekschrift hoger beroep aangetekend tegen dit vonnis. De akte hoger beroep werd neergelegd ter griffie van het arbeidshof Gent, afdeling Gent op 15 december 2015. Zij liet de zaak inleiden op 20 januari 2016.

De partijen werden overeenkomstig artikel 747, §2 Gerechtelijk Wetboek opgeroepen voor de openbare zitting van 15 juni 2016. De zaak werd op verzoek van de partijen verdaagd naar de openbare terechtzitting van 21 september 2016.

De partijen hebben geen conclusies genomen.

Zij werden gehoord in hun middelen en conclusies ter openbare terechtzitting van 21 september 2016, waarna de debatten werden gesloten.

3. Beroepsgriev en vordering.

Z[■] M[■] acht zich gegriefd door het bestreden vonnis. Zij stelt dat zij voldoet aan de verblijfsvereiste van de wet. Zij kan dat bewijzen, en voert verder aan dat zij enkel geschrapt werd uit het rijksregister omdat haar verblijfsrecht beëindigd werd. Zij heeft evenwel beroep met opschortend effect aangetekend bij de Raad voor vreemdelingenbetwistingen.

Z[■] M[■] vordert daarom het bestreden vonnis te vernietigen en te zeggen voor recht dat zij recht heeft op een inkomensvervangende en integratietegemoetkoming voor de periode vanaf 1 maart 2015. Ten slotte vorderde zij geïntimeerde te veroordelen tot de kosten van het geding, in haar hoofde begroot op 120,25 euro rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg en 320,65 euro rechtsplegingsvergoeding tweede aanleg.

Ter openbare terechtzitting van 15 juni 2016 stelt de FOD Sociale Zekerheid enkel dat het vonnis moet worden bijgetreden, en vordert derhalve de integrale bevestiging.

4. Bespreking.

Ontvankelijkheid.

4.1. Het hoger beroep werd tijdig en regelmatig naar de vorm ingesteld. Het is ontvankelijk.

Ten gronde.

4.2. Overeenkomstig artikel 4 van de wet van 27 februari 1987 kunnen tegemoetkomingen enkel worden toegekend aan personen met werkelijke verblijfplaats in België. Deze bepaling geldt zowel ten aanzien van Belgen als ten aanzien van onderdanen van de Europese Unie. De Koning kan de wijze bepalen waarop wordt toegezien op de naleving van deze bepaling (art. 4 §5 wet).

Het KB van 6 juli 1987 betreffende de inkomensvervangende tegemoetkoming en integratietegemoetkoming preciseert dat geacht wordt zijn “werkelijke verblijfplaats” in België te hebben, “de gerechtigde die er zijn hoofdverblijfplaats heeft en er bestendig en daadwerkelijk verblijft” (art. 3 KB).

Het is derhalve van belang te weten wat met “hoofdverblijfplaats” bedoeld wordt.

Artikel 1, 5° van het KB van 6 juli 1987 verwijst daarvoor naar artikel 3, eerste lid, 5° van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen. Dit artikel zegt enkel dat *“voor ieder persoon de hoofdverblijfplaats in het Rijksregister wordt opgenomen en bewaard”*. De wet van 8 augustus 1983 hangt samen met de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen. Deze wet van 19 juli 1991 geeft wel een inhoudelijke omschrijving van het begrip *“hoofdverblijfplaats”*, meer bepaald als volgt:

“De hoofdverblijfplaats is de plaats waar de leden van een huishouden dat uit verscheidene personen is samengesteld gewoonlijk leven, ongeacht of die personen al dan niet door verwantschap verbonden zijn, of de plaats waar een alleenstaande gewoonlijk leeft.”
(art. 3, eerste lid).

Overeenkomstig artikel 1, §1, 1° van die wet gebeurt de inschrijving in het bevolkingsregister op de plaats waar men zijn hoofdverblijfplaats gevestigd heeft, ongeacht of men er aanwezig dan wel tijdelijk afwezig is.

4.3. Bij de beoordeling van individuele dossiers baseert de FOD Sociale Zekerheid zich op de gegevens van het rijksregister. Artikel 9 §2 van het KB van 22 mei 2003 betreffende de procedure voor de behandeling van de dossiers inzake tegemoetkomingen aan personen met een handicap schrijft voor:

“De informatiegegevens verkregen bij het Rijksregister van de natuurlijke personen en opgetekend op een identificatiefiche toegevoegd aan het dossier, hebben bewijskracht tot bewijs van het tegendeel”.

Deze bepaling toont ondubbelzinnig aan dat natuurlijke personen kunnen aantonen wat hun werkelijke verblijfplaats is (vgl. Cass. 20 december 1988, Arr. Cass., 1988-89, 505 in een weliswaar andere materie). Bovendien kan ook de FOD Sociale Zekerheid beroep doen op een andere bron *“in de mate waarin de nodige informatiegegevens niet bij het Rijksregister verkregen kunnen worden”* (art. 9 §1 KB 22.05.2003).

4.4. Het geheel van deze bepalingen tonen aan dat de persoon met een handicap een werkelijk verblijf in België moet hebben. Het is niet vereist dat hij of zij ingeschreven is in het rijksregister. Wie van ambtswege is afgeschreven kan mogelijks toch een recht hebben, met name als hij of zij kan aantonen zijn of haar hoofdverblijfplaats in België te hebben en er bestendig en daadwerkelijk te verblijven (vgl.: Arbh. Luik, 19 oktober 1992, *Soc. Kron.* 1995, p. 181; Arbh. Gent, 29 juni 2016, 2015/AG/306, http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20160629-2). De hoofdverblijfplaats is de plaats waar een alleenstaande gewoonlijk leeft, en dus een feitelijk gegeven

dat de inschrijving in het rijksregister voorafgaat. Omgekeerd zijn er situaties denkbaar van personen, Belg of niet, die in het bevolkingsregister zijn ingeschreven maar langer dan tijdelijk in het buitenland verblijven: dan is de conclusie evenzeer dat zij niet voldoen aan de vereiste van artikel 4. Ook in dat geval primeert de realiteit op de gegevens van het rijksregister.

De bewoording van de wet toont aan dat de realiteit determinerend is om uit te maken of de persoon met een handicap aan de verblijfsvereiste voldoet; de inschrijving in het bevolkingsregister is daarbij een belangrijk maar weerlegbaar criterium.

4.5. Deze conclusie volgt ook uit de wijze waarop de wetgeving tot stand is gekomen. De wet van 27 februari 1987 werd voorafgegaan door de wet van 27 juni 1969 betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan de minder-validen. Deze wet stelde als nationaliteitsvereiste dat de persoon met een handicap Belg moest zijn. Door de eerste migratiestromen van Europeanen kwam deze vereiste onder druk te staan. In een zaak van een Italiaanse jongen die in België verbleef werd de vereiste voorgelegd aan het Hof van Justitie. Dat oordeelde in arrest nr. 7-75 van 17 juni 1975 dat *“voor het genot van rechten krachtens een nationale wettelijke regeling waarbij tegemoetkomingen aan minder-validen worden toegekend, noch de werknemer zelf noch zijn gezinsleden mogen worden benadeeld ten opzichte van de onderdanen van de Staat waar zij wonen, enkel omdat zij de nationaliteit van die Staat niet bezitten”* (<http://curia.europa.eu>).

Zowel het Hof van Cassatie als de arbeidsgerechten kenden de tegemoetkomingen dan ook toe aan personen die enkel aan deze nationaliteitsvereiste niet voldeden (Cass., 6 oktober 1986, *JTT* 1987, 156; Arbh. Luik, 8 december 1993, *Soc. Kron.*, 1995, 180 en Arbh. Bergen, 21 april 1993, *Soc. Kron.* 1995, p. 181).

4.6. De nationaliteitsvereiste werd gelet op die rechtspraak weggelaten maar de nieuwe wettekst ging een verblijfsvoorwaarde stellen die Europeanen moeilijker dan Belgen konden vervullen. Ook deze wettekst werd strijdig bevonden met het Europees recht: *“Door vast te houden aan het vereiste dat aan de Belgische wettelijke regeling onderworpen werknemers van de andere lidstaten een bepaalde tijd op het Belgische grondgebied moeten hebben gewoond om in aanmerking te komen voor de tegemoetkoming voor mindervaliden, het gewaarborgd inkomen voor bejaarden en het bestaansminimum, is het Koninkrijk België de verplichtingen niet nagekomen die op hem rusten krachtens het E.E.G.-Verdrag (...)”*, aldus het Hof van Justitie in arrest nr. 326/90 van 10 november 1992 (<http://curia.europa.eu>). Opmerkelijk overigens was de conclusie van de advocaat-generaal in deze zaak, die enkel opmerkte dat de Belgische regering geen enkel verweer voerde en dat de vordering van de Commissie dus maar moest worden toegewezen.

4.7. Het is in die context dat voormelde verblijfsvereiste werd geschrapt (over die evolutie, zie verder in S. Bouckaert, "Het statuut van niet EU-onderdanen in het Belgisch sociaal recht" in M.C. Foblets en D. Vanheule, *Vreemdelingenrecht*, die Keure, 2011-12, p. 3 e.v.).

De wetgeving kan dan ook niet zo worden gelezen alsof ze een wettig verblijf zou vereisen, zoals het Openbaar Ministerie in zijn mondeling advies stelt. Dat staat niet in de wet, die integendeel verwijst naar de feitelijke situatie van de persoon met een handicap. De wetgever wilde de verblijfsvereiste voor onderdanen van andere lidstaten niet strenger maken dan voor Belgen.

4.8. Het is wel waar dat het Europees recht inmiddels werd verfijnd (o.m. door de Verblijfsrichtlijn 2004/38) en dat ook het Hof van Justitie thans andere klemtonen legt (bv. arrest nr. C-333/13, *Dano* van 11 november 2014 en recent C-308/14 van 14 juni 2016, <http://curia.europa.eu>; zie S. Buttiëns, E. De Becker, J. De Weyer, N. Marocchi en P. Schoukens, "Evoluties in wetgeving en rechtspraak binnen het Europees sociaalzekerheidsrecht" in *Ontwikkelingen van de sociale zekerheid 2011-2016*, die Keure, 2016, p. 7 – 81). Maar deze recentste tendens had geen impact op de wet van 27 februari 1987.

4.9. Toch kent de problematiek nog een andere dimensie. De Belgische Staat gaf de appellante immers een bevel het grondgebied te verlaten. De betrokkene gaf daar geen gevolg aan maar vraagt wel tegemoetkomingen van diezelfde Belgische Staat.

Het komt het hof voor dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de EU-onderdaan die niet meer geregistreerd is – zoals dat ook met Belgen tijdelijk kan gebeuren - en de EU-onderdaan die weigert uitvoering te geven aan een bevel om het grondgebied te verlaten. Een werkelijk verblijf volstaat en een wettig verblijf kan dus niet worden vereist, maar laat ook een onwettig verblijf het recht onverlet? De partijen gingen hier niet op in (vgl. Arbh. Gent, 29 juni 2016, 2015/AG/306, http://jure.juridat.just.fgov.be/pdfapp/download_blob?idpdf=N-20160629-2). Dit is mogelijks verklaarbaar door het beroep dat de appellante tegen die beslissing heeft ingediend bij de Raad voor vreemdelingenbetwistingen.

4.10. De vraag is dus of Z [REDACTED] M [REDACTED], EU-onderdaan en van Slowaakse nationaliteit in het Rijk verblijft.

Zij werd op 29 januari 2015 van ambtswege afgeschreven omwille van verlies van verblijfsrecht maar tekende beroep aan bij de Raad voor vreemdelingenbetwistingen. Dit beroep zou een opschortende werking hebben (cf. haar stukken nrs. 6 en 8). Zelfs al is dit correct, een verblijfsrecht toont op zich geen werkelijk verblijf aan.

Het hof merkt op dat ook de appellante zelf het onderscheid maakt tussen een wettig verblijf en een werkelijk verblijf. Dat is zelfs haar hoofdargument. Het hof beaamt dat het werkelijk verblijf primeert.

De enige stukken die verwijzen naar een werkelijk verblijf betreffen de attesten van de schuldbemiddelaar. De schuldbemiddelaar zegt in een attest van 3 februari 2015 dat een collectieve schuldenregeling werd opgestart op 11 februari 2013. De schuldbemiddelaar herhaalt dat in een attest van 10 december 2015. Ook dat attest toont enkel aan wat het zegt, m.n. dat een collectieve schuldenregeling werd opgestart op 11 februari 2013. De schuldbemiddelaar zegt geenszins dat Z [REDACTED] M [REDACTED] een werkelijk verblijf in België heeft.

In haar verzoekschrift ingediend bij de Raad voor vreemdelingenbetwistingen beweert Z [REDACTED] M [REDACTED] dat haar zoon R [REDACTED] P [REDACTED] recht heeft op onbeperkt verblijf in België. Uit de gegevens van het administratief dossier blijkt evenwel dat het verblijfsrecht van deze persoon gesupprimeerd werd op 1 mei 2010.

Andere gegevens die wijzen op een werkelijk verblijf worden niet bijgebracht. De attesten van de schuldbemiddelaar volstaan niet. Het arbeidshof kan de vordering dan ook enkel afwijzen als ongegrond. Het hof merkt nog op dat de stukken die de appellante voorlegt niet volledig overeenstemmen met de inventaris gehecht aan haar conclusie.

4.11. Ten onrechte voert de appellante ook nog aan dat de FOD Sociale Zekerheid de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen zou hebben geschonden.

Bestuurshandelingen moeten worden gemotiveerd (artikel 2 van die wet). Het artikel 3 schrijft voor: *"De opgelegde motivering moet in de akte de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen. Zij moet afdoende zijn"*.

Het arbeidshof is van oordeel dat aan die vereiste is voldaan: de tegemoetkomingen worden gewelgerd omwille van een feitelijk gegeven, te weten de afschrijving uit het rijksregister. De bestreden beslissing vermeldt tevens de juridische overwegingen die eraan ten grondslag liggen.

Rechtsplegingsvergoeding.

4.12. Het bedrag van de rechtsplegingsvergoeding wordt bepaald op 174,94 euro, zijnde het bedrag dat van toepassing is voor de niet in geld waardeerbare vorderingen. De discussie tussen partijen betreft immers een discussie over een recht, en is een niet in geld waardeerbare eis (art. 4 KB 26.10.2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 van het Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 van de wet van 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarheid van de erelonen en de kosten

verbonden aan de bijstand van de advocaat). De rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg werd reeds vereffend en begroot.

**OP DIE GRONDEN,
HET ARBEIDSHOF,**

rechtsprekend op tegenspraak,

gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken en inzonderheid op artikel 24 van deze wet,

gelet op het mondeling advies van het openbaar ministerie, uitgebracht door advocaat-generaal Peter Waterschoot, waarop de appellante opmerkingen formuleerde.

Verwerpt alle andere, ruimere of strijdige conclusies.

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch **ongegrond**.

Bevestigt het vonnis van 24 november 2015 van de arbeidsrechtbank Gent, afdeling Gent (A.R.nr. 15/403/A) in al zijn beschikkingen.

Legt de kosten van het hoger beroep, overeenkomstig artikel 1017, tweede lid Gerechtelijk Wetboek ten laste van de geïntimeerde.

Begroot deze kosten als volgt:

- aan de zijde van Z M :

174,94 euro rechtsplegingsvergoeding hoger beroep (zoals herleid);

- aan de zijde van de FOD Sociale Zekerheid: *niet begroot*.

Aldus gewezen door het arbeidshof Gent, afdeling Gent, zevende kamer, samengesteld uit Bruno LIETAERT, raadsheer in het arbeidshof, voorzitter, Koen De Jaeger, raadsheer in sociale zaken, benoemd als werknemer-arbeider, Etienne Jacob, plaatsvervangend raadsheer in sociale zaken, benoemd als zelfstandige, en in openbare terechtzitting van negentien oktober tweeduizend en zestien uitgesproken door Bruno Lietaert, voorzitter, met bijstand van Nadia Leus, griffier.

N. Leus - K. De Jaeger - E. Jacob - B. Lietaert.

